

قدر چيزهايي كه داري رو بدون قبل از اينكه تبديل بشن
به چيزهاي كه داشتني.....

بهرام هاشمي

دانشجوی دکتری تخصصی مهندسی صنایع

مدیر و مشاور SME ها

مدرس و کارشناس ایجاد و توسعه کسب و کار - کارآفرینی

طرح بنگاههای کوچک - متوسط
و اقتصاد مقاومتی

حدود دو دهه است که بحث پیرامون بنگاه‌های كوچك و زود بازده و کارآفرین در دنیا مطرح شده است و کشورهای مختلف یکی از سیاست‌های اصلی اقتصادی خود را توسعه این بنگاه‌ها قرار داده اند. در ادبیات اقتصادی، بنگاه‌های كوچك و متوسط، واحدهای تولیدی- تجاری هستند که در مقیاس كوچك فعالیت می نمایند و معمولاً بر اساس **چهار شاخص** عمده ذیل می‌باشد :

1-تعداد شاغلین بنگاه ◦

2-مجموع دارایی های خالص بنگاه

3-میزان سطح فروش بنگاه

4-میزان سرمایه گذاری بنگاه

- مهمترین و معمولترین شاخص جهت تعریف اندازه بنگاه‌های كوچك و متوسط، تعداد کارکنان بنگاه است. ◦
- اگر چه این شاخص در کشورهای مختلف دنیا به لحاظ تعداد متغیر است؛ اما بیشتر کشورها بنگاه‌های كوچك و متوسط را به لحاظ تعداد شاغلین در طیف معینی از يك تا دویست و پنجاه کارکن تعریف می‌نمایند. ◦

نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط در عرصه اقتصادی

- 1- بنگاه‌های کوچک و متوسط، بیشتر از شرکت‌های بزرگ به رشد اشتغال کمک می‌کنند و آنها در درازمدت می‌توانند سهم بسیار مهمی از کل اشتغال را به خود اختصاص دهند.
- 2- بنگاه‌های کوچک و متوسط می‌توانند به هنگام واگذاری یا فروش بخش‌هایی از شرکت‌های بزرگ، نیروی کار آنها را جذب نموده و در بازسازی و کارآمدسازی آنها موثر باشند.
- 3- بنگاه‌های کوچک و متوسط با انعطاف‌پذیری بیشتر در تهیه خدمات و محصولات، امکان صرفه‌جویی بیشتر را فراهم می‌آورند.
- 4- بنگاه‌های کوچک و متوسط رقابت‌پذیری بازار را افزایش داده و از انحصاری شدن امور به وسیله شرکت‌های بزرگ جلوگیری می‌نمایند.

نقش بنگاه‌های كوچك و متوسط در عرصه اقتصادی

۵- بنگاه‌های كوچك و متوسط می‌توانند بعنوان بستر توسعه مهارتها و نوآوری‌های کارآفرینانه عمل نمایند. آنها نقش قابل توجهی در فراهم‌سازی خدمات و کالا ایفا کرده، و می‌توانند كمك مهمی به برنامه‌های توسعه منطقه‌ای باشند.

6- بنگاه‌های كوچك و متوسط، می‌توانند با ایفای نقش‌های مختلف، به تجارت فزاینده بین‌المللی كمك نموده یا از آن منتفع گردند. تأمین محصولات و خدمات مورد نیاز شرکتهای بزرگ صادراتی، صادرات محصولات جدید و فراهم ساختن خدمات پشتیبانی برای معاملات تجاری بین‌المللی (از قبیل حمل و نقل داخلی، حمل و باربری، حق‌العمل گمرکی) از جمله این موارد می‌باشند.

آمار مربوط به فعالیت بنگاههای کوچک و متوسط در اقتصاد جهانی

- 1- بیش از **نود درصد** از بنگاههای اقتصادی در دنیا، بنگاههای کوچک و متوسط است.
- 2- در سراسر جهان، بنگاههای کوچک و متوسط به میزان **55 الي 90 درصد تولید ناخالص داخلی (GDP)** کشورها را تولید می نمایند.
- 3- بیش از **50 درصد نیروی کار** در دنیا توسط بنگاههای کوچک و متوسط به خدمت گرفته شده اند.
- 4- در اروپا، بیش از **16** میلیون شرکت وجود دارند که کمتر از یک درصد آنها را شرکتهای بزرگ تشکیل می دهند و بقیه بنگاههای کوچک و متوسط می باشند. همچنین دو سوم کلیه شاغلین در این منطقه به بنگاههای کوچک و متوسط اختصاص دارد.

آمار مربوط به فعالیت بنگاههای کوچک و متوسط در اقتصاد جهانی

- 5- بنگاههای کوچک و متوسط، **ستون فقرات اقتصاد منطقه آسیا- اقیانوسیه** بوده و 90 درصد شرکتهای بین 32 تا 48 درصد اشتغال و بین 60 تا 80 درصد تولید ناخالص داخلی کشورهای این منطقه مختص به بنگاههای کوچک و متوسط می باشند.
- 6- عملکرد اقتصاد ایالات متحده در سالهای اخیر تا حد زیادی مدیون ایجاد بنگاههای کوچک و متوسطی است که 43 درصد از شاخص اشتغالزایی را به خود اختصاص داده اند.

مشکلات فراروي بنگاههاي كوچك و متوسط

○ موانعي كه بر سر راه توسعه نقش بنگاههاي كوچك و متوسط وجود دارد را مي توان بر اساس منشأ آنها، به شرح زير طبقه بندي كرد:

○ موانع عمده داخلي :

○ اين موانع عمدتاً مربوط به خود بنگاهها و فضاي اقتصادي داخلي مي باشد كه اهم اين موارد عبارتند از :

1- فقدان اطلاعات

2- فقدان سرمايه يا اعتبار: اين مانع به سه صورت زير قابل تقسيم است:

(الف) دشواري ايجاد يك موقعيت در بازار بين المللي و حفظ روابط تجاري بين المللي

(ب) دشواري مربوط به استفاده از خدمات تأمين مالي تجاري، مواجهه با هزينه هاي فزاينده،

خطوط اعتباري طولاني تر و تحمل ضرر هاي ممكن

(ج) عدم دسترسي به موقع به اعتبارات و وام هاي مورد نياز

ادامه موانع عمده داخلی :

3- مهارت‌های مدیریتی ناکافی: این مانع به دو شکل زیر نمایان می‌گردد:

الف) بسیاری از بنگاه‌های کوچک و متوسط بیشتر از آنکه بازار محور باشند تولید محور و فناوری محور هستند و امکان صرف انرژی، زمان و منابع لازم جهت بازارشناسی و بازاریابی بین‌المللی را ندارند.

ب) فقدان مدیریت با تجربه بین‌المللی و مهارت‌های زبان خارجی

موانع عمده خارجی :

○ این موانع منشأ خارجی دارند و به اشکال زیر نمایان می شوند:

- 1- محدودیتهای تجاری فنی (نظیر استانداردسازی، رعایت الزامات کیفی، ارزیابی لازم در مورد انطباق محصول با خواست بازار، بسته‌بندی و برچسب زنی، رعایت الزامات زیست محیطی)
- 2- رویه‌های اداری
- 3- مشکلات بازاریابی و توزیع در بازار هدف
- 4- فقدان بیمه ریسک
- 5- هزینه‌های حمل و نقل بالا و مشکلات ارتباطی در مورد کشورهای دوردست

سیاست دولت در ارتقاء بنگاههای کوچک و متوسط

○ دولتها می توانند از طریق اتخاذ سیاستهای حمایتی ویژه، موارد ذیل را ترغیب نمایند:

○ 1- کمک به توسعه و نوآوری در تولید، شامل طراحی تولید، بسته بندی، رعایت الزامات کیفی و زیست محیطی و پوشش ریسک سرمایه گذاری

○ 2- اخذ گواهی استاندارد های ISO 9000 و ISO 14000 دریافت دیگر گواهینامه های بین المللی

○ 3- حمایت از ثبت حق اختراع، طراحی های صنعتی و دیگر انواع حقوق مالکیت معنوی در حوزه تجارت

○ 4- کمک به توسعه صادرات و دسترسی به تأمین مالی تجاری از طریق:

الف) اصلاح بخش بانکی با هدف تسهیل در اعطای سریع اعتبارات ارزان قیمت به بنگاههای کوچک و متوسط

ب) ایجاد واسطه گری های تأمین مالی تجاری

ج) ایجاد تضمین دولتی برای اعتبارات صادراتی بنگاههای کوچک و متوسط

چیستی، چرایی و چگونگی اقتصاد مقاومتی از منظر مقام معظم رهبری

- ... این اقتصاد درون زاست.
- درون زاست یعنی چه؟ یعنی از دل ظرفیت های خود کشور ما و خود مردم ما می جوشد. رشد این نهال و این درخت متکی است به امکانات کشور خودمان. درون زا به این معناست.
- اما در عین حال، درون گرا نیست؛
- یعنی این اقتصاد مقاومتی به این معنا نیست که ما اقتصاد خودمان را محصور می کنیم و محدود می کنیم در خود کشور؛ نه، درون زاست، اما برون گراست؛ با اقتصادهای جهانی تعامل دارد، با اقتصادهای کشورهای دیگر با قدرت مواجه می شود. بنابراین، درون زاست، اما درون گرا نیست.

مفهوم و مقصود اقتصاد مقاومتي

1. مدیریت صحیح امور اقتصادی
2. استفاده از سرمایه ملی
3. مقاوم سازی و بحران زدایی (خنثی سازی توطئه های تحریم و محاصره اقتصادی)
4. ترمیم ساختارها و نهادهای فرسوده و ناکارآمد موجود اقتصادی
5. کاهش وابستگی ها؛ خودکفای ملت از نظر اقتصادی ؛ تلاش برای خوداتکایی
6. تأکید بر افزایش ضریب امنیت اقتصادی

مفهوم و مقصود اقتصاد مقاومتی

8. حداکثرسازی ارزش افزوده و ثروت آفرینی از همه منابع زیر زمینی و رو زمینی و نیروی

انسانی

9. بهره گیری از نیروی انسانی به بهترین شکل

10. استفاده از دانش و سرمایه علمی (چقدر دانش در خدمت اقتصاد است)

11. رونق تولید در داخل کشور

آثار بسیار گسترده ای در بازارهای کار، کالا، پول و سرمایه و همچنین تأمین منابع مالی

دولت از محل مالیات خواهد داشت

تولید داخلی رکن اقتصاد مقاومتی

- در مسئله‌ی اقتصاد، آن چیزی که مهم است و اصل است، مسئله‌ی تولید داخلی است؛ مسئله‌ی ایجاد اشتغال و رفع بیکاری است؛ مسئله‌ی تحرک و رونق اقتصادی و مقابله‌ی با رکود است؛
- اینها مسائل مبتلابه مردم است؛ اینها چیزهائی است که مردم آنها را حس می‌کنند و مطالبه می‌کنند؛ و آمارها و اظهارات خود مسئولین هم نشان می‌دهد که این مطالبات مردم و این خواسته‌های مردم بجا و به‌مورد است.
- اگر ما بخواهیم مشکل رکود را حل کنیم، مشکل تولید داخلی را حل کنیم، بخواهیم مسئله‌ی بیکاری را حل کنیم، بخواهیم گرانی را مهار کنیم، علاج همه‌ی اینها در مجموعه‌ی مقاومت اقتصادی و اقتصاد مقاومتی گنجانده شده است. اقتصاد مقاومتی شامل همه‌ی اینها است.
- میشود با اقتصاد مقاومتی به جنگ بیکاری رفت؛ میشود به جنگ رکود رفت؛ میشود گرانی را مهار کرد.

مردم رکن اقتصاد مقاومتی

- دارای نقش پررنگ در اقتصاد مقاومتی به عنوان یک اصل اساسی
- توجه به اینکه اقتصاد مقاومتی ماهیتاً اقتصادی مردمی است
 - نظام سرمایه داری بر پایه مالکیت خصوصی
 - و نظام سوسیالیستی بر پایه دولت بنا شده
 - و اقتصاد مقاومتی؛ اقتصادی مردم بنیاد است و نه دولت محور
 - اگر فضا برای حضور جوانان مؤمن و خلاق ایران اسلامی در عرصه اقتصادی فراهم شود قطعاً تحولات مثبتی شاهد خواهیم بود.
- مردم نقش بالا و تأثیر شگرفی در پیشبرد اهداف اقتصاد مقاومتی دارند

دانستن خوب است
اما
توانستن عالی است
باتشکر از توجه شما...

Bahram_hashemi2003@yahoo.com